در سال ۱۴۰۰، شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران با ثبت بازده ۴/۶ درصد به سطح ۱۳۶۷۲۵۰ واحد رسید. بورس اوراق بهادار تهران در این سال تقریبا روند باثباتی را طی کرد. در سال ۱۳۹۹، شاخص مذکور نسبت به سال قبل از آن حدود ۱۵۵/۰ درصد افزایش داشت. همچنین، نسبت قیمت به درآمد انتظاری (P/E) کل بازار بورس در سال ۱۴۰۰ به ۷/۹ مرتبه رسید که نسبت به پایان سال ۱۳۹۹ با ۸/۵ واحد کاهش همراه بود. در سال ۱۴۰۰ شاخص کل بورس، شاخص صنعت، شاخص بازار اول بورس و شاخص ۵۰ شرکت فعال‌تر نسبت به سال ۱۳۹۹ رشد داشتند؛ این در حالی است که شاخص مالی و شاخص بازار دوم بورس به ترتیب معادل ۱۷/۲ و ۱/۷ درصد نسبت به سال قبل از آن کاهش یافتند. شاخص سهام شناور آزاد که با هدف محاسبه وزن موثر شرکت‌ها براساس درصد سهام شناور آزاد مورد محاسبه قرار می‌گیرد، با کاهش ۴/۰ درصدی از ۱۸۳۴۶۱۰ واحد در پایان سال ۱۳۹۹ به ۱۷۶۱۲۴۵ واحد در پایان سال ۱۴۰۰ رسید.

شورای‌عالی بورس و اوراق بهادار و سازمان بورس و اوراق بهادار و هیات مدیره آن سازمان، مجموعه‌ای از ضوابط، قوانین و مقررات و دستورالعمل‌ها را در سال ۱۴۰۰ به شرح ذیل تدوین و تصویب و یا اصلاح کردند:

- مصوبه در خصوص ثبت شرکت‌های دولتی
- مصوبه در خصوص تسریع در تقسیم سود سهام عدالت
- مصوبه در خصوص لغو مصوبات شورای‌عالی بورس راجع به سقف واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری
- مصوبه در خصوص کارمزد حق بررسی درخواست متقاضیان تاسیس نهادهای مالی
- مصوبه در خصوص بازارگردانی در عرضه‌های اولیه
- مصوبه در خصوص راه‌اندازی محیط‌های آزمون (سندباکس) در بازار سرمایه، با تنظیم‌گری سازمان بورس و اوراق بهادار
- دستورالعمل فعالیت بازارگردانی در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران
- دستورالعمل صدور مجوز تاسیس و فعالیت کارگزاری
- دستورالعمل اجرایی دریافت و ارسال برخط درخواست‌های صدور و ابطال واحدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری
- دستورالعمل اجرایی محیط‌های آزمون (سندباکس) بازار سرمایه
- دستورالعمل حمایت و تشویق گزارش‌گران ناهنجاری در بازار سرمایه
- دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات بلوک اوراق بهادار در بورس کالای ایران و بورس انرژی ایران
- دستورالعمل انضباطی نهادهای مالی در رعایت الزام‌های امنیت و فناوری اطلاعات بازار سرمایه
- دستورالعمل اجرایی معاملات قراردادهای آتی در شرکت بورس انرژی ایران (سهامی عام)
- دستورالعمل تاسیس و فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری
- دستورالعمل خرید اعتباری اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران
- دستورالعمل تاسیس و فعالیت پردازش اطلاعات مالی
- دستورالعمل پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا در بورس کالای ایران
- دستورالعمل ثبت سفارش کالا در بورس کالای ایران

- دستورالعمل انتشار اطلاعات معاملات توسط فرابورس ایران (شرکت سهامی عام)
- دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF)
- دستورالعمل معاملات اوراق اختیار فروش تبعی در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

جدول ۱۸-۱- نماگرهای فعالیت بورس اوراق بهادار تهران(۱)

	معاملات (سهام و حق تقدم)		تعداد روزهای فعالیت بورس طی سال	متوسط تعداد معاملات روزانه (میلیارد سهم)	متوسط ارزش کل معاملات روزانه (هزار میلیارد ریال)
	حجم معاملات (میلیارد سهم)	ارزش معاملات (هزار میلیارد ریال)			
▲۱۳۹۹	۲۲۲۹/۹	۲۴۴۹۱/۲	۲۴۳	۹/۲	۱۰۰/۸
۱۴۰۰	۱۴۰۷/۴	۸۸۴۹/۴	۲۳۹	۵/۹	۳۷/۰

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار
۱- تعداد و ارزش معاملات با احتساب معاملات تابلو غیر رسمی است.

جدول ۱۸-۲- شاخص‌های بازدهی سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار تهران (۱۳۶۹=۱۰۰)

	پایان سال			درصد تغییر	
	۱۳۹۸	▲۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۴۰۰
شاخص‌کل بورس	**۵۱۲۹۰۰**	**۱۳۰۷۷۰۷**	**۱۳۶۷۲۵۰**	**۱۵۵/۰**	**۴/۶**
شاخص شناور آزاد	۶۵۰۳۴۵	۱۸۳۴۶۱۰	۱۷۶۱۲۴۵	۱۸۲/۱	-۴/۰
شاخص مالی	۶۳۶۶۶۸	۱۷۸۲۲۰۷	۱۴۷۴۹۴۸	۱۷۹/۹	-۱۷/۲
شاخص صنعت	۴۵۸۰۳۲	۱۱۵۴۲۹۳	۱۲۶۰۸۹۶	۱۵۲/۰	۹/۲
شاخص بازار اول	۳۶۲۷۳۱	۹۶۹۰۹۹	۱۰۶۴۱۱۱	۱۶۷/۲	۹/۸
شاخص بازار دوم	۱۰۸۸۰۹۴	۲۶۰۲۷۴۸	۲۵۵۹۴۲۸	۱۳۹/۲	-۱/۷
شاخص ۵۰ شرکت فعال‌تر(میانگین موزون)	۱۸۶۲۸	۴۹۵۹۰	۵۵۱۴۷	۱۶۶/۲	۱۱/۲

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار

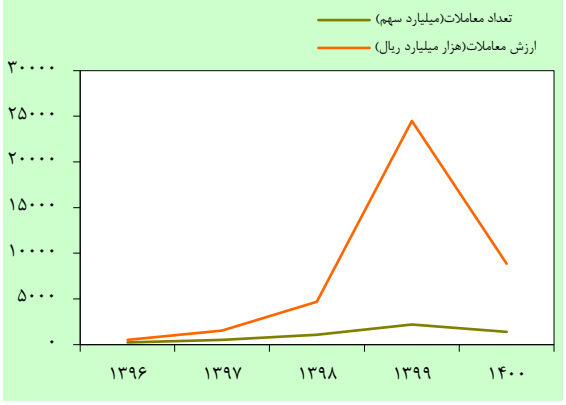
۱۸-۱- سهام

۱۸-۱-۱- معاملات سهام و حق تقدم سهام

در سال ۱۴۰۰، تعداد ۱۴۰۷/۴ میلیارد سهام و حق تقدم سهام به ارزش ۸۸۴۹/۴ هزار میلیارد ریال در بورس اوراق بهادار تهران داد و ستد شد. این ارقام در مقایسه با معاملات سال قبل از آن به ترتیب ۳۶/۹ و ۶۳/۹ درصد کاهش داشتند.

در سال مورد بررسی، بورس اوراق بهادار تهران ۲۳۹ روز فعال بود. در این سال متوسط تعداد معاملات روزانه سهام و حق تقدم سهام ۵/۹ میلیارد سهم به ارزش ۳۷/۰ هزار میلیارد ریال بود که این ارقام در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب ۳۵/۸ و ۶۳/۳ درصد کاهش یافتند. آمار معاملات سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران به تفکیک صنایع در سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد صنایع «خودرو و ساخت قطعات» و «بانک‌ها و موسسات اعتباری» به ترتیب با ۲۹/۰ و ۱۲/۸ درصد بالاترین سهم از کل حجم و «فلزات اساسی» و «محصولات شیمیایی» به ترتیب با ۱۴/۳ و ۱۲/۳ درصد بالاترین سهم از ارزش معاملات را به خود اختصاص دادند.

نمودار ۱۸-۱- معاملات سهام در بورس اوراق بهادار تهران

در سال مورد بررسی، صنعت «استخراج سایر معادن» از بیشترین افزایش در حجم معاملات و صنعت «منسوجات» از بیشترین افزایش در ارزش معاملات نسبت به سال ۱۳۹۹ برخوردار بود. شایان ذکر است، در این سال اکثر صنایع با کاهش ارزش معاملات مواجه بودند.

در پایان سال ۱۴۰۰، ارزش بازار سهام بورس اوراق بهادار تهران به ۵۴۶۷۴/۱ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم پایان سال ۱۳۹۹ معادل ۴/۰ درصد افزایش یافت. نسبت ارزش بازار سهام بورس اوراق بهادار تهران به تولید ناخالص داخلی، که به عنوان معیار سنجش عمق بازار سهام مورد استفاده قرار می‌گیرد، در سال مورد بررسی معادل ۸۳/۸ درصد بود که در مقایسه با سال قبل از آن حدود ۴۸/۳ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد.

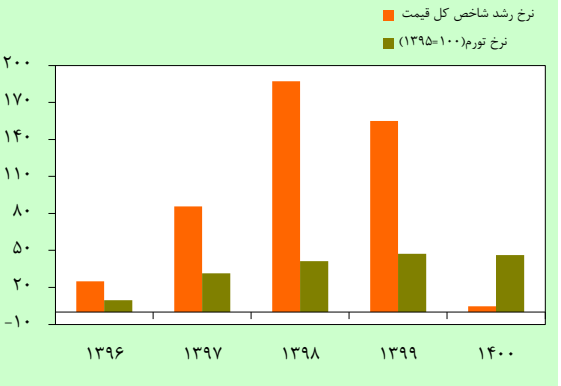
(هزار میلیارد ریال) **جدول ۱۸-۳- ارزش بازار سهام، ارزش معاملات سهام، نسبت فعالیت بورس و عمق بازار سهام بورس اوراق بهادار تهران(۱)**

	ارزش بازار سهام در پایان سال	ارزش معاملات	میانگین ارزش جاری بازار	نسبت فعالیت بورس(۲) (درصد)	عمق بازار سهام (نسبت ارزش جاری بازار به تولید ناخالص داخلی) (درصد ـ واحد درصد)(۳)
▲۱۳۹۹	۵۲۵۴۷/۶	۲۴۴۹۱/۲	۳۵۶۳۹/۶	۶۸/۷	۱۳۲/۱
درصد تغییر نسبت به سال قبل	۱۸۰/۵	۴۲۴/۰	۱۷۸/۳	۳۲/۱	۶۱/۳
۱۴۰۰	۵۴۶۷۴/۱	۸۸۴۹/۴	۵۳۶۱۰/۹	۱۶/۵	۸۳/۸
درصد تغییر نسبت به سال قبل	۴/۰	-۶۳/۹	۵۰/۴	-۵۲/۲	-۴۸/۳

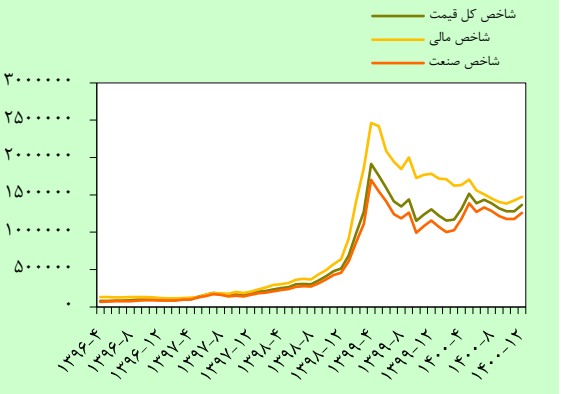
ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار
۱- شامل تابلو غیر رسمی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری، مشتقات مالی و اوراق بدهی نمی‌باشد.
۲- بر اساس میانگین اول و آخر دوره ارزش جاری بازار سهام محاسبه شده است.
۳- تغییرات برحسب واحد درصد می‌باشد.

در پایان سال ۱۴۰۰، صنایع «محصولات شیمیایی»، «فلزات اساسی»، «استخراج کانه‌های فلزی»، «شرکت‌های چند رشته‌ای»، «سرمایه‌گذاری‌ها»، «بانک‌ها و موسسات اعتباری» و «فرآورده‌های نفتی، کک و سوخت هسته‌ای»، به ترتیب با ۲۳/۷، ۱۷/۶، ۱۱/۸، ۶/۸، ۶/۶، ۶/۱ و ۶/۰ درصد در مجموع ۷۸/۷ درصد، بیشترین سهم از ارزش بازار سهام بورس اوراق بهادار تهران را در اختیار داشتند. نسبت فعالیت بورس در سال ۱۴۰۰ به ۱۶/۵ درصد رسید که در مقایسه با سال قبل از آن حدود ۵۲/۲ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد.

نمودار ۱۸-۲- مقایسه نرخ رشد شاخص کل قیمت سهام با تورم (درصد)

نمودار ۱۸-۳- شاخص‌های ماهانه سهام

۱۸-۱-۲- شاخص‌های قیمت و بازدهی بازار سهام

شاخص کل بورس در پایان سال ۱۴۰۰ به ۱۳۶۷۲۵۰ واحد رسید که در مقایسه با پایان سال ۱۳۹۹ به میزان ۴/۶ درصد افزایش داشت. در سال ۱۴۰۰، نسبت قیمت به بازده انتظاری (P/E) بورس اوراق بهادار معادل ۷/۹ مرتبه بود که در مقایسه با سال قبل از آن حدود ۸/۵ واحد کاهش یافت.

در میان اجزای شاخص کل بورس در پایان سال ۱۴۰۰، شاخص مالی به ۱۴۷۴۹۴۸ واحد رسید که در مقایسه با رقم شاخص در پایان سال ۱۳۹۹ معادل ۱۷/۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. شاخص صنعت از ۱۱۵۴۲۹۳ واحد در پایان سال ۱۳۹۹ با ۹/۲ درصد افزایش به ۱۲۶۰۸۹۶ واحد در پایان سال ۱۴۰۰ رسید.

در پایان سال ۱۴۰۰، شاخص بازار اول بورس اوراق بهادار تهران به ۱۰۶۴۱۱۱ واحد رسید که در مقایسه با رقم این شاخص در پایان سال ۱۳۹۹ به میزان ۹/۸ درصد افزایش داشت. شاخص بازار دوم نیز به ۲۵۵۹۴۲۸ واحد در پایان سال ۱۴۰۰ رسید که معادل ۱/۷ درصد نسبت به پایان سال ۱۳۹۹ کاهش نشان می‌دهد.

در میان صنایع ۴۱گانه بورس اوراق بهادار تهران در سال ۱۴۰۰، شاخص قیمت سهام صنایع «استخراج کانه‌های فلزی»، «عرضه برق، گاز، بخار و آب گرم»، «محصولات شیمیایی»، «فرآورده‌های نفتی، کک و سوخت هسته‌ای»، «شرکت‌های چندرشته‌ای صنعتی»، «فلزات اساسی» و «ساخت دستگاه‌ها و وسایل ارتباطی» به ترتیب با رشد ۴۴/۵، ۳۵/۷، ۲۱/۹، ۱۵/۷، ۱۵/۶، ۹/۰ و ۰/۳ درصدی مواجه شدند و شاخص قیمت سایر صنایع با کاهش همراه بوده است. شاخص قیمت صنایع «فعالیت‌های کمکی به نهادهای مالی واسط»، «محصولات چوبی»، «انتشار، چاپ و تکثیر»، «محصولات کاغذی» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین کاهش شاخص قیمت را در میان صنایع مختلف به ترتیب با ۷۸/۶، ۵۹/۹، ۵۱/۲، ۴۶/۱ و ۴۵/۸ درصد را به خود اختصاص دادند.

۱۸-۲- تعداد شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران

در سال ۱۴۰۰، تعداد شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران به ۳۸۷ شرکت رسید. در این سال شرکت‌های تشکیل‌دهنده شاخص مالی ۶۰ شرکت بودند که از این میان، بانک‌ها و موسسات اعتباری ۱۱ عدد، سرمایه‌گذاری‌ها ۴۱ عدد و سایر واسطه‌گری‌های مالی ۸ عدد بودند.

جدول ۱۸-۴- تعداد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

	پایان سال			تغییر	
	۱۳۹۸	۱۳۹۹ ▲	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۴۰۰
شرکت‌های پذیرفته شده(۱)	**۳۳۴**	**۳۷۶**	**۳۸۷**	**۴۲**	**۱۱**
شرکت‌های تشکیل‌دهنده شاخص مالی(۲)	۴۴	۵۸	۶۰	۱۴	۲
سایر شرکت‌ها	۲۹۰	۳۱۸	۳۲۷	۲۸	۹
شرکت‌های حذف شده	**۰**	**۰**	**۲**	**۰**	**۲**
شرکت‌های درج شده روی تابلوها(۳)	**۳۴۹**	**۳۹۶**	**۴۰۸**	**۴۷**	**۱۲**

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

۱- شامل تعداد نمادهای با سابقه معاملاتی در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. از مجموع شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس در پایان سال ۱۴۰۰، جمعا ۱۵۹ شرکت در بازار اول و ۲۲۸ شرکت در بازار دوم فعال بودند.

۲- در سال‌های مذکور، این شرکت‌ها شامل شرکت‌های صنایع «بانک‌ها و موسسات اعتباری»، «سرمایه‌گذاری‌ها»، «سایر واسطه‌گری‌های مالی»، «بیمه و صندوق بازنشستگی به جز تامین اجتماعی» و «فعالیت‌های کمکی به نهادهای مالی واسط» می‌باشند.

۳- شامل تعداد نمادهای معاملاتی درج شده با و بدون سابقه معاملاتی در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد.

۱۸-۳- مجوزهای صادر شده افزایش سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

در سال ۱۴۰۰، مجموع افزایش سرمایه شرکت‌های بورسی و فرابورسی ۴۴۹۹/۳ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۱۲۹/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال مورد بررسی، تمامی منابع افزایش سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به جز از محل «اندوخته‌ها» با افزایش همراه بودند. در میان منابع، افزایش سرمایه از محل «تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت» بیشترین درصد افزایش سرمایه را به خود اختصاص داد.

(هزار میلیارد ریال) **جدول ۱۸-۵- مجوزهای صادر شده افزایش سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران**

	محل افزایش سرمایه					
	سود انباشته	اندوخته‌ها	مطالبات و آورده نقدی	تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت	مبلغ افزایش سرمایه	درصد تغییر
▲۱۳۹۹	۴۹۶/۱	۱۹۷/۶	۲۹۶/۴	۹۶۹/۴	۱۹۵۹/۳	۷۸/۵
۱۴۰۰	۱۱۹۳/۳	۱۰۲/۴	۵۰۹/۴	۲۶۹۴/۳	۴۴۹۹/۳	۱۲۹/۶

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار

۱۸-۴- فعالیت کارگزاران بورس اوراق بهادار

در سال ۱۴۰۰، تعداد ۱۱۱ شرکت کارگزاری در بورس اوراق بهادار فعال بودند. در این میان، ۲۲ کارگزاری مربوط به بانک‌های دولتی و غیر دولتی بود که سهم آنها از مجموع ارزش خرید و فروش سهام به ترتیب ۲۴/۱ و ۲۳/۳ درصد بود. تعداد ۸۶ کارگزاری غیر بانکی و ۳ صندوق‌های ثبات و بازارگردان در سال ۱۴۰۰ در بورس اوراق بهادار فعال بودند که سهم آنها از کل ارزش خرید سهام به ترتیب ۷۴/۲ و ۱/۷ درصد و از مجموع ارزش فروش به ترتیب ۷۵/۶ و ۱/۱ درصد بود.

جدول ۱۸-۶- فعالیت کارگزاران بورس اوراق بهادار

	تعداد در سال ۱۴۰۰	خرید سهام(هزار میلیارد ریال)(۱)			سهم از خرید سال ۱۴۰۰ (درصد)	فروش سهام(هزار میلیارد ریال)(۱)			سهم از فروش سال ۱۴۰۰ (درصد)
		۱۳۹۹	۱۴۰۰	درصد تغییر		۱۳۹۹	۱۴۰۰	درصد تغییر	
غیر بانکی	۸۶	۱۹۴۶۴/۲	۶۴۷۹/۴	-۶۶/۷	۷۴/۲	۱۹۴۷۰/۰	۶۶۰۷/۹	-۶۶/۱	۷۵/۶
بانکی	۲۲	۴۴۰۱/۱	۲۱۰۹/۴	-۵۲/۱	۲۴/۱	۴۵۱۳/۶	۲۰۳۳/۱	-۵۵/۰	۲۳/۳
صندوق‌های ثبات و بازارگردان	۳	۲۹۴/۰	۱۴۸/۱	-۴۹/۶	۱/۷	۱۷۵/۷	۹۵/۸	-۴۵/۵	۱/۱
جمع کل	**۱۱۱**	**۲۴۱۵۹/۳**	**۸۷۳۶/۹**	**-۶۳/۸**	**۱۰۰/۰**	**۲۴۱۵۹/۳**	**۸۷۳۶/۹**	**-۶۳/۸**	**۱۰۰/۰**

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار

۱- ارقام بدون احتساب معاملات اوراق بدهی، مشتقه، حق تقدم و واحدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری می‌باشد.

۱۸-۵- بورس کالا

در سال ۱۴۰۰، بورس کالای ایران ۲۳۹ روز معاملاتی را سپری نمود. طی سال مورد بررسی، ۷۶/۱ میلیون تن انواع کالاها در چهار گروه اصلی «صنعتی و معدنی»، «پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی»، «محصولات کشاورزی» و «بازار فرعی» در بازار فیزیکی داد و ستد شدند که نسبت به سال ۱۳۹۹ معادل ۱۲۸/۰ درصد افزایش داشت. طی سال مورد بررسی، ارزش معاملات بورس کالای ایران ۶۳۰۰/۲ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل از آن به میزان ۱۰۲/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال ۱۴۰۰، در مجموع ۵۷/۵ میلیون تن محصولات صنعتی و معدنی به ارزش ۳۶۹۹/۰ هزار میلیارد ریال مبادله شد که نسبت به سال قبل از آن از لحاظ حجم و ارزش به ترتیب ۳۱۸/۵ و ۱۲۲/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد. از رقم مذکور، ۱۴/۶ میلیون تن به ارزش ۲۴۴۵/۳ هزار میلیارد ریال به معاملات فولاد اختصاص داشت. حجم معاملات مس و آلومینیوم نیز هر یک به میزان ۰/۳ میلیون تن به ارزش ۴۹۴/۷ و ۱۷۸/۷ هزار میلیارد ریال بود.

در سال مورد بررسی، تنها حدود ۵/۷ تن زعفران به ارزش ۷۵۸/۱ میلیارد ریال در تالار کشاورزی بورس کالا مبادله شد.

در سال ۱۴۰۰، تعداد ۱۱ گروه محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی در بورس کالا داد و ستد شد. وزن و ارزش

محصولات داد و ستد شده به ترتیب ۱۸/۳ میلیون تن و ۲۵۲۸/۸ هزار میلیارد ریال بود. بیشترین حجم معاملات مربوط به وکیوم باتوم و بیشترین ارزش معاملات مربوط به گروه پلیمرها بود که به ترتیب ۳۰/۱ و ۴۷/۳ درصد از وزن و ارزش معاملات در گروه محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی را به خود اختصاص دادند.

۱۸-۶- فرابورس ایران[1]

در سال ۱۴۰۰، ارزش کل معاملات سهام فرابورس ایران به ۳۲۷۵/۰ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به سال قبل از آن معادل ۶۵/۱ درصد کاهش نشان می‌دهد. حجم معاملات فرابورس ایران طی سال مورد بررسی ۵۱۵/۱ میلیارد سهم بود که نسبت به سال قبل از آن به میزان ۱۳/۶ درصد کاهش یافته است.

از مجموع ارزش کل معاملات فرابورس در این سال، ۳۶/۷ درصد در بازار دوم، ۳۳/۵ درصد در بازار اول و ۲۹/۵ درصد در بازار پایه انجام پذیرفت. حجم و ارزش سهام مبادله شده در بازار دوم در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال قبل از آن به ترتیب معادل ۲۳/۵ و ۷۳/۲ درصد کاهش نشان می‌دهد.

حجم و ارزش سهام مبادله شده در بازار پایه در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹ به ترتیب معادل ۳۰/۹ و ۶۲/۶ درصد کاهش نشان می‌دهد. حجم و ارزش سهام مبادله شده در بازار اول در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال قبل از آن به ترتیب معادل ۳۳/۱ درصد افزایش و ۵۲/۵ درصد کاهش نشان می‌دهد.

۱- حسب طبقه‌بندی صورت گرفته توسط سازمان بورس و اوراق بهادار، ارزش و حجم معاملات فرابورس بروزرسانی شده است.

جدول ۱۸-۷- مقایسه ارزش و حجم معاملات در بازارهای فرابورس ایران طی سال ۱۴۰۰

بازار	ارزش معاملات (هزار میلیارد ریال)	درصد از کل	حجم معاملات (میلیارد ورقه)	درصد از کل
اول	۱۰۹۷/۱	۳۳/۵	۱۶۲/۶	۳۱/۶
دوم	۱۲۰۲/۲	۳۶/۷	۱۸۴/۵	۳۵/۸
سوم	۵/۲	۰/۲	۷/۷	۱/۵
پایه	۹۶۷/۷	۲۹/۵	۱۶۰/۱	۳۱/۱
شرکت‌های کوچک و متوسط	۲/۷	۰/۱	۰/۲	*
جمع	**۳۲۷۵/۰**	**۱۰۰/۰**	**۵۱۵/۱**	**۱۰۰/۰**

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار

۱۸-۷- صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

تعداد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک در سال ۱۴۰۰ با ۳۳/۸ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۹ معادل ۳۲۱ صندوق بود. ارزش روز کل این صندوق‌ها از ۴۴۳۷/۴ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۹۹ با ۲۲/۵ درصد افزایش به ۵۴۳۴/۸ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۴۰۰ رسید. تعداد کل سرمایه‌گذاران (حقیقی و حقوقی) این صندوق‌ها از ۹۳۰۳/۲ هزار نفر در سال ۱۳۹۹ به ۸۶۱۰/۹ هزار نفر در سال ۱۴۰۰ کاهش یافت. ارزش معاملات صندوق‌های سرمایه‌گذاری (مجموع ارزش خرید و فروش صندوق‌ها) با ۵۵/۹ درصد کاهش نسبت به سال قبل از آن به ۱۵۹۹/۵ هزار میلیارد ریال در سال ۱۴۰۰ رسید.

جدول ۱۸-۸- عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

	سال ۱۳۹۹▲	سال ۱۴۰۰	درصد تغییر
تعداد کل صندوق‌ها(۱)	**۲۴۰**	**۳۲۱**	**۳۳/۸**
ارزش روز کل صندوق‌ها(هزار میلیارد ریال)(۱)	**۴۴۳۷/۴**	**۵۴۳۴/۸**	**۲۲/۵**
تعداد سرمایه‌گذاران(هزار نفر)			
حقیقی	۹۲۸۷/۰	۸۵۹۷/۴	-۷/۴
حقوقی	۱۶/۳	۱۳/۵	-۱۷/۱
کل	**۹۳۰۳/۲**	**۸۶۱۰/۹**	**-۷/۴**
ارزش معاملات صندوق‌ها(مجموع ارزش خرید و فروش صندوق‌ها- هزار میلیارد ریال)	**۳۶۲۸/۷**	**۱۵۹۹/۵**	**-۵۵/۹**

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار
۱- عملکرد در پایان سال می‌باشد.

۱۸-۸- اوراق مشارکت

در سال ۱۴۰۰، به میزان ۱۵۲/۵ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت مربوط به شهرداری‌ها با مجوز بانک مرکزی منتشر شد که ۷۲/۵ هزار میلیارد ریال آن (معادل ۴۷/۵ درصد) به فروش رسید.[1]

طبق بند (هـ) تبصره ۵ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰، به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته اجازه داده شد با تضمین خود و با بازپرداخت اصل و سود توسط همان شهرداری و با مجوز بانک مرکزی و تایید وزارت کشور تا سقف ۸۰/۰ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشر کنند. در این سال شهرداری‌ها نیز حسب بند مذکور اقدام به انتشار ۸۰/۰ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت نمودند که تنها ۰/۰۲ درصد آن معادل ۱۲/۸ میلیارد ریال به فروش رسید. در سال ۱۴۰۰، معادل ۶۱/۰ هزار میلیارد ریال از اوراق فروش نرفته شهرداری‌ها در سال ۱۳۹۹ به فروش رسید.

(هزار میلیارد ریال)

جدول ۱۸-۹- وضعیت اوراق مشارکت دارای مجوز از بانک مرکزی

	تعداد طرح‌های اوراق مشارکت منتشره در هر سال	تعداد دفعات انتشار اوراق مشارکت	کل مبلغ مصوب	مبلغ منتشر شده	مبلغ فروش رفته	نرخ سود علی‌الحساب (درصد)	وضعیت اوراق	
							سررسید شده	سررسید نشده
از ابتدای انتشار (سال ۱۳۷۳) تا پایان سال								
۱۳۹۹	۳۴۱	۳۳۶	۱۴۸۵/۶	۱۴۴۷/۳	۹۲۶/۲	۱۵-۲۴	۸۲۹/۸	۹۶/۴
سال ۱۴۰۰(۱)	۲۷	۲۷	۸۰/۰	۹۱/۵	۱۱/۵	۱۸	۰/۰	۱۱/۵
از ابتدای انتشار (سال ۱۳۷۳) تا پایان سال ۱۴۰۰	**۳۶۸**	**۳۶۳**	**۱۵۶۵/۶**	**۱۵۳۸/۸**	**۹۳۷/۷**	**۱۵-۲۴**	**۸۲۹/۸**	**۱۰۷/۹**

۱- این میزان اوراق مشارکت منتشره دارای مجوز، صرفا مربوط به اوراق مشارکت منتشره دارای مجوز در سال ۱۴۰۰ می‌باشد. از مبلغ ۱۵۲/۵ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشره، معادل ۶۱/۰ هزار میلیارد ریال عرضه مجدد اوراق مشارکت سال ۱۳۹۹، کسر شده است.

۱- مبلغ ۱۵۲/۵ هزار میلیارد ریال شامل انتشار اوراق مشارکت جدید در سال ۱۴۰۰ و عرضه مجدد اوراق مشارکتی (۶۱/۰ هزار میلیارد ریال) است که در سال ۱۳۹۹ به طور کامل به فروش نرسیده بود. از میزان اوراق مشارکت جدید در سال ۱۴۰۰، معادل ۱۱/۵ هزار میلیارد ریال (۱۲/۶ درصد) آن مربوط به اوراق منتشره براساس قانون بودجه سال ۱۳۹۹ می‌باشد که به دلیل شرایط خاص همه‌گیری کرونا و با مجوز هیات وزیران در سال ۱۴۰۰ اجازه انتشار یافت.